

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avla ... Thesavrorvm Dei In Passione D. N. Iesv Christi
Effusorum ad Resvrrectionem Mvltorum**

Eyschen, Georg von

Coloniae, 1657

§. 1. Appropinquabat autem dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha. v.
1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45549

T.

AVLA III.
DISCVRSVVM ET EXHORTA-
TIONVM IN SINGVLAS SENTENTIAS
PASSIONIS D. N. I. Christi
Secundum Lucam

CAPUT XXII.

S. I. Appropinquabat autem dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha. v. l.

VT rationabiliter loquar, & intelligar, oportet hoc loco exponi quid sint dies Azymorum & festus dies Azymorum & Pascha. ita enim exigit Sacer scriptor, qui inter historicos sacros, est maximè historicus. Dico igitur duce scriptura Sacrà & Doctoribus, quod Christianus homo, audiens Pascha & illi affines titulos, debeat cogitare Duplex esse Pascha, vnum Figurans, quod est Veteris Legis proprium & Iudæorum; alterum figuratum, quod est Nouæ Legis proprium & Christianorum. Hæc vtraque Paschata aiunt Doctores in eo conuenire, quod vtraque significant liberationem quandam Hominum insignem & valde dignam memoriâ, adornatam à Deo, sed cum eo discrimine, quod Iudæorum Pascha significauerit Historicè seu literaliter, liberationem quandam corporalem hominum ex seruitute graui Hominum, nempe Ægyptiorum, Christianorum vero Pascha significet literaliter quandam liberationem hominum ex seruitute grauissima peccati, diaboli, & mortis æternæ. Quemadmodum vero significatione differunt, ita quoque cæremonijs differre necessarium erat, ne figura cum figurato confunderetur. Ecce pono differentias ytriusque Paschatis in cæremonijs, Pascha

A

igitur

igitur Iudæorum primigenium fuit institutum à Deo fere bis mille annis ante Pascha Christianum, in Ægypto per Moylen, qui iussit vt populi, sub Ægyptijs durissime afflicti, patres seu capita familiarum, qui tunc adhuc Iure Naturali sacerdotes erant, decima die mensis primi tollerent agnum per familias & domos suas, iuxta numerum qui sufficere possint ad eum agni totius eumque non habentem maculum, & masculum, & anniculum; Item iuxta eundem ritum tollerent etiam Hædum, alium tamen ob finem ab agno diuersum, 2. Istum agnum & concomitanter hædum debebant ijdem seruire ad quartam decimam diem eiusdem primi mensis, 3. Decima quarta die mensis primi debebat agnum immolare omnis multitudo filiorum Israel, nempe Sacerdotes seu Patres familiarum personaliter ceremonias immolantium exercendo, cæteri ministrando adessendo, consentiendoque tanquam Laici, 4. & quidem illa agni dicti immolatio debebat fieri ad vespeream, id est post meridiem, nam Pomeridianum tempus in sc. Sac. dicitur vespere, vt antemeridianum dicitur mane, 5. de sanguine agniam immolati, debebant sumere aliquid & ponere super vtrumque postem & superliminare domuum, in quibus eum essent comestari. Carnes vero agni eiusdem non truncati vel pedibus, vel capite, vel alio membro, imo ne quidem euiscerati, sed integrè assati non cocti, neque crudi, debebant comedere sequenti nocte, cum lactucis agrestibus & panibus Azymis. 6. Non debebat ex eodem agno sic præparato, aliquid seruari in sequens mane, sed quod comestum non fuisset, oportebat igne absumi, & hoc modo ossa & viscera absumebantur. 7. Debebant autem comedentes agnum his vti ceremonijs, nempe renes suos accingere, & calceamenta pedibus indita gestare, & baculos manibus tenere, & festinanter comedere. His ceremonijs peractis liberavit Deus per Moylen Israelitas eadem nocte ex seruitute Ægypti dura 430. annorum, vti sac. ser. fuse exponit.

Atque hoc fuit primigenium seu Proto-pascha Iudæorum, post quod secuta sunt paschata alia singulis annis, quæ deuteropaschata seu derivata seu orta ex primo appellare licebit, & ista erant merè memorialia istius, quod recensui, primogenij paschatis, in quibus aliqui ritus, in primogenio usurpati, fuerunt immutati, iuxta discretionem sanam. nimirum 1. *Locus*, qui deinde non fuit Ægyptus, sed Terra in qua erant Israelitæ; 2. *Sacerdotes immolatores* erant Leuitæ, nam primis familiæ cuiusque capitibus statim 1. anno Exodi seu liberationis ex Ægypto, inter Iudæos, abrogatum est Sacerdotium & datum solis Filijs Leui. 3. *Hædus* in Ægypto iussus absumi cum agno, deinceps non fuit assumptus in deuteropaschate Iudæorum, vt patet ex Iosepho Iudæo & alijs, quia iste assumptus erat in proto-paschate.

paschate Iudæorum pro significanda aliqua re, quæ erat futurâ in primogenio Paschate Christianorum, nempe Barabbas vti S. August. insinuat. non autem in deuteropaschate eorundem, in quo nullus Barabbas corporaliter inducitur, pro agno dimitendus. 4. Sanguinis agnini aspersio in superliminibus & postibus ædium, in qua erat comedendus agnus, ommissa fuit in deuteropaschate Iudæorum, quia sacerdotio translato à patribus familiarum, ad solam familiam Leui, contracto, in angustiam non poterat fieri per totam Iudæam, maxime post Templum vnicum sacrificijs Iudaicis constitutum. Et hoc est & differentia, quod Agnus Protopaschatis Iudaici sit immolatus in ædibus singulis Israelitarum, sufficientium ad absumendum agnum (nam ubi non erat numerus personarum sufficiens ad hoc, coniungenda erat familia vicina contiguarum ædium, uti eadem scr. S. nos docet) & deuteropaschatum agnus Iudaicus immolabatur solus apud Tabernaculum, vel Templum in quo tabernaculum Domini servabatur, ut patet ex Iosepho Iudæo, & S. scr. locis aliquot. Vnde nec alibi comedebatur agnus idem, quam in loco tabernaculi seu Templi, cæteræ protopaschatis Iudæorum cæremoniæ, in deuteropaschate eorundem retineri commode potuerunt, & vti apparet retentæ fuerunt, quoniam significabant aliquid, quod etiamnum præclare in deuteropaschate Christianorum observatur.

In eorum vero locum, quæ de protopaschate Iudæorum ommissa vel mutata fuerunt, aliæ subrogatæ sunt cæremoniæ, adhibendæ in deuteropaschate eorundem, quæ in protopaschate non fuerunt adhibitæ, sunt autem istæ. 1. Ut Fermentum exterminaretur de cunctis finibus Iudaicarum habitationum, ante 14. diem mensis primi ad immolandum agnum: deputati, vel saltem ipsa 14. die, ita ut ad vesperam eius non amplius reperiretur fermentum in domibus Iudæorum moraliter, quomodo panis esse & reperiri in domibus solet. nam si alicubi sub scamno vel in muris antro lateret fermentum, id sane contra legem non erat, nisi scrupulosa explicatione. 2. In deuteropaschate Iudæorum oportebat azyma comedere à vespera 14. diei mensis primi, vsque ad diem eiusdem mensis XXI. ad vesperam quod etsi casu factum fuerit etiam in protopaschate, non tamen tunc præcepto factum fuit, ut sc. sac. insinuat, sed mero casu orta, ex festinatione, quæ impediuit fermentationem.

Atque hinc ortum est, quod paschale tempus apud Iudæos, dictum sit sæpe dies Azymorum, nempe septem dies, quorum talis cum Mense primo, seu mense Nouorum erat apud Iudæos dispositio vti tabella adiuncta

PASSIO D. N. SECUNDUM LUCAM

* ostendit, in qua stellæ noctis tempus denotant, alba vero spatia cum mensuris dierum mensis lucem.

X	Mensis. Assumptio Agni qualificati.	Fer. IX.
XI	Mensis. Custodia agni assumpti	Fer. III.
XII	Custodia eiusdem	Fer. IV. Christus in Domo Simonis Leprosi Concilium de occidendo Christo, non in die festo, quod mutatum est, ope proditoris.
XIII	Custodia eiusdem	Ultima cæna Christi. Feria V.
XIV	Immolatio Agni Paschalis. Dies Azymorum.	Passio Christi. Feria VI. 25. Mart.
XV	1. Dies sollemnissime festus Azymorum.	Quies corporis Christi in sepulchro. Sabbato. 26. Mart.
XVI	2. Dies Azymorum	Resurrectio Domini, & Apparitiones. VI. Die Dominica. 27. Martij.
XVII	3. Dies Azymorum	
XVIII	4. Dies Azymorum	
XIX	5. Dies Azymorum	
XX	6. Dies Azymorum	
XXI	7. Dies Azymorum sollemnis festus.	
XXII		

In hac tabella etiam tempus Passionis Dominicæ annotavi, ut figuræ cum figura compositum illustrius appareret. Ex his apparet tertia cæremonia in deuteropaschate Iudaico obseruata, quæ abfuit à primogenio, quoniam dies xv. Mensis seu primus Azymorum & eorundem vltimus seu

XII. mensis Novorum erant solennes & festi, ita ut omnes opus in eis esse illicitum, quod licuerat tamen in protopaschate eorundem, cum 15. mensis exeuntes ex Aegypto, omnia sua & portauerint & egerint. Iudæi: tam explicui Pascha Iudæorum proprium, quod magis ignotum est Christianis, & unâ explicui verba Evangelistæ Tertij, dicentis quod *appropinquauerit dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha*, nempe xv. dies mensis primi; qui & ipse est primus Azymorum dies. Sed non dixi quantum appropinquauerit: metiamur hoc ex circumstantijs, quas Evangelistæ suggerunt. Hoc modo: Christus aiebat, scitis quia post biduum pascha fiet, quando concilium inibant Ierosolymis principes de ipso occidendo; Matth. 26: v. 3. & 4. Marci 14. 2. ergo xii. die mensis primi feria 1v. initum est id concilium, & illud dictum est à Domino. In illo autem concilio conclusum fuit, quod Christus tunc imminente festo non esset occidendus, ob tumultum, ut ijdem testantur, sed cito mutatum est hoc, Iuda se offerente ad prodicionem eiusdem, ut etiam insinuant & Marthæ, & Marcus. Tantum ergo appropinquauerat dies festus Paschæ, seu Azymorum, quantum à die festo aberat Iudæi offensa & oblatio prodicionis facta principibus. nam ab ea incipit hic S. Lucas passionem. Hæc vero oblatio accidit eadem feria 4. sero, vel feria 5. mane, ob sequelam historiarum: ergo ita appropinquauerat dies festus Azymorum, ut biduo distaret, quod & cæteri Evangelistæ priores expresserant.

Deus meus, agnosco miram inter tuos Evangelistas concordiam, in magna discordia. Musicam quandam nouam quatuor uocum mihi uideris dedisse Ecclesiæ tuæ in 4. Euangelijs, quæ ita consonant, ut humano ingenio tam discorditer concors historia scribi non posset. Laudo te Deus meus, & benedico spiritum tuum, quo dictante isti scripserunt mirabilia dictamina tua. Impleuisti, quod promissisti, spiritus paraclæti suggerere uobis omnia quæcumque dixerō uobis.

S. 2. *Et querabant Principes Sacerdotes & Scriba, quomodo ipsum interficerent. v. 2.*

Si quis præcedenti §. legerit promissionem meam, quod uellem esse explicare Pascha Christianum, & scandalizetur, quod non uideat exsolutionem meam, attendat modicum, iam Pascha Christianum explicare aggredior. Christus D. N. agnus est, ut nouimus, iste ante vi. dies Paschæ uenit Bethaniam Ioan. 12. & in crastinum turba ei Ierosolymam uenienti obitiam iuit & recepit eum cum Osanna ibidem. v. 12. Ibi assumptus est Agnus immaculatus, & seqq. diebus mansit tum Bethania tum Ierosolyma & obleruabatur ab inimicis & amicis, ut patet ex Euangelistis, Ecce eius custodia